

Διὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἥσαν ὑρισμέναι θυσίαι ἰδιαίτεραι. Σχοπὸν φάνεται ὅτι ἔχειν ἡ ἕορτὴ αὐτῇ νὰ ἐνθυμίζῃ τὴν ἐκ τοῦ Σινᾶ δόσιν τοῦ νόμου. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς τὸ ἄγιον Πνεῦμα κατέβη ἐπὶ τῶν Ἀποστόλων, καὶ ἤρχισαν νὰ κηρύξτωσι τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ.

Ἡ ἕορτὴ τῆς Σκηνοπηγίας ἐφυλάσσετο τὸν πρῶτον μῆνα τοῦ πολιτικοῦ ἔτους. Προηγῦντο δὲ αὐτῆς δύο ἀλλαι ἕορται, ή τῶν Σαλπίγγων τὴν πρώτην τοῦ μηνὸς, καὶ ἡ τοῦ Ἐξιλασμοῦ τὴν δεκάτην. Ἡ ἐπιχέτη αὐτῇ ἡμέρᾳ ἦτο δημόσιος νηστεία, καὶ ἐφυλάσσετο ὡς ἀγιωτάτη. Ὁ ἀρχιερεὺς, ἀφοῦ ἔκαμψεν ἔξιλασμὸν ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του, ἔμβαινεν εἰς τὸ ἄγιον τῶν ἁγίων μὲν ἰδιαίτερον ἔνδυμα. Ἐγρέωστε δὲ καὶ νὰ λάβῃ δύο τράγους, νὰ παραστήῃ αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ Κυρίου, καὶ νὰ βίψῃ κλήρους ἐπ' αὐτῶν. Ὁ εἰς κλήρους ἔπρεπε νὰ ἦνται διὰ προσφορὰν εἰς τὸν Κύριον περὶ ἀμαρτίας δὲ ἄλλος διὰ τράγου ἀπολυτέον. Ὁ ἀρχιερεὺς ἔθετε τὰς γειρὰς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀπολυτέου τράγου, ἔξωμοιογείτο ὑπεράνω αὐτοῦ τὰς ἀμαρτίας τοῦ λαοῦ, καὶ ἀπέπεμπεν αὐτὸν εἰς τὴν ἔρημον. Ἡ καθαύτῳ ἕορτὴ τῆς Σκηνοπηγίας ἤρχισε τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, καὶ διήρκει ὅκτω ἡμέρας. Τὴν πρώτην ἡμέραν ἔκοπτον κλάδους φοινίκων, ἵτεῶν, κλπ., καὶ ἀνήγειρον μὲν αὐτοὺς σκηνὰς διὰ νὰ κατοικῶσιν εἰς τὸ διάστημα τῆς ἕορτῆς. Ἐφερον δὲ καὶ μικρὰ δεμάτια κλάδων εἰς τὸν ναὸν, κράζοντες, Ωσαννά! Σκοπὸς τῆς ἕορτῆς ταύτης ἦτο νὰ μνημονεύῃ τὴν ἐν σκηναῖς διατριβὴν τῶν Ἰσραηλίτων εἰς τὴν ἔρημον, πρὶν συνοικισθῆνεν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπιχειρίας.

Ἐκτὸς τῶν καθ' ἔδυμάδων, κατὰ μῆνα, καὶ κατ' ἔτος ἕορτῶν, εἶχον οἱ Ἰουδαῖοι καὶ δύο ἀλλας παραδοξοτέρας, τὴν μὲν κατὰ πᾶν ἔδυμον ἔτος, τὴν δὲ κατὰ πεντηκονταετηρίδα.

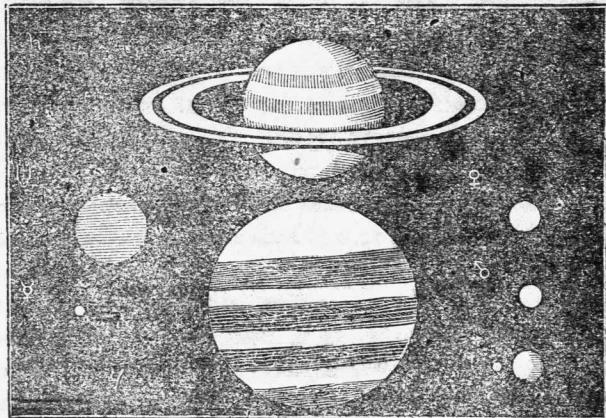
Πᾶν ἔδυμον ἔτος ἦτο Σαββατικὸν, ἡ ἔτος ἀναπαυσέως ἡ ἀφέσις. Ἡ γῆ ἔπρεπε νὰ φυλάττῃ σάββατον, ἀναπαυομένη τὸν γρόνον τοῦτον ἀπὸ τὸ ἄρτερον, καὶ δ λαὸς δὲν ἔπρεπεν οὔτε νὰ σπείρῃ σπόρον, οὔτε νὰ κλαδεύῃ τοὺς ἀμπελῶνας. Οἱ αὐτομάτιες γεννώμενοι καρποὶ ἔπρεπεν νὰ ἦνται τῶν πτωχῶν, καὶ δ Ἔθεραίος δέσμιος δοῦλος ἔπρεπε ν' ἀπολύταιται. Ὁ Θεὸς ὑπεσχέθη νὰ εὐλογῇ τὸ ἔκτον ἔτος εἰς τρόπον, ὥστε νὰ φέρῃ καρποὺς διὰ τρία ἔτη. Εἰς τὸ ἔδυμον ἔτος τοῦτο δ νόμος ἔπρεπε νὰ ἀναγινώσκεται δημοσίᾳ εἰς ἐπήκοον τοῦ λαοῦ. Πιθανὸν δὲ ὅτι τὸ Σαββατικὸν ἔτος ἐφυλάσσετο ἐπὶ τοῦ Ἰησοῦ Ναυῆ καὶ τῶν ἀμέσων διαδόχων αὐτοῦ. Ἄλλ' ἔπειτα, ἀφοῦ δὲ Ἰσραὴλ ἀπεστάτησε τοῦ Κυρίου, καὶ ἐλάτερευσε τὸν Βάθαλ, φύνεται ὅτι παρημελήθη.

Τὸ Ἰωθηλαῖον ἔτος, ἡ δ ἐνιαυτὸς τῆς ἀφέσις, ἑωράκετο μετὰ πᾶν ἔδυμον σαββατικὸν ἔτος, δηλαδὴ κατὰ πεντηκονταετηρίδα. Ἡ λέξις Ἰωθηλαῖος σημαίνει, κατά τινας, τὸ ἤχημα τῆς σάλπιγγος κατ' ἄλλους δὲ, τὸ ἀποδιδόναι. Ἡ πλησίας αὐτοῦ ἀνηγγέλλετο κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς ἡμέρας τοῦ Ἐξιλασμοῦ, καὶ, ὡς γράφουν οἱ τοῦ Ἰουδαίων διάδσκαλοι, πᾶς Ἰσραηλίτης ὡφελοῦντα σαλπίσῃ ἐννεάκις. Ἡσαν δὲ πολλοῦ λόγου ἄξια τὰ τοῦ Ἰωθηλαίου ἀποτελέσματα καὶ εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν καὶ εἰς τὴν ἐλευθερίαν. Ἐὰν Ἰσραηλίτης εἴχε πωλήσει τὰ κτήματά του ἀπὸ ἐνδειαν, ἔπρεπε νὰ τὸν ἐπιστραφῶσι τὸν ἐνιαυτὸν τοῦτον καὶ ἀν διὰ παρόμοιον αἵτιον εἴχε πωλήσειν ἑαυτὸν, ἔπρεπε νὰ ἐλευθερωθῇ. Μεγάλη καὶ ποθενοτάτη ἐποχὴ ἦτον αὐτῇ εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας. Ὅτε ἤκουον τὴν χαροποιὸν φωνὴν τῆς σάλπιγγος, οἱ δέσμιοι ἔξεχίνουν διὰ τὴν πάτεριν αὐτῶν κληρονομίαν, νὰ ζήσωσιν ἐλεύθεροι, ἐν ἀφθονίᾳ καὶ εἰρήνῃ. Τὰ προνόμια καὶ κτήματά των ἐδίδοντο πάλιν εἰς αὐτούς. Πάσα οἰκογένεια ἔν ἔκαστη φυλῇ διετήρει οὕτω τὴν ἴδιοκτησίαν αὐτῆς, ἐπειδὴ τὰ ἐν τῷ μεταξὺ πωλούμενα ἐπε-

στρέφοντο εἰς τὸ τέλος τῆς πεντηκονταετηρίδος. Κατὰ συνέπειαν τῆς ἕορτῆς ταύτης, τὰ κτήματα διέμενον ἔξιστου μερισμένα, χωρὶς ἀδικοῦ, διότι πάντες οἱ ἀγοράζοντες ἦσαν πωλοῦντες ἐγνώριζον ὅτι μέλλουν νὰ ἔλθῃ τὸ ἔτος τῆς ἀφέσις. Ἡτο δὲ πρὸς τούτους καιρὸς θρησκευτικῆς μελέτης καὶ βελτιώσεως, καὶ ἐδίδασκε τὰς ἀρετὰς τῆς φιλανθρωπίας καὶ ἐλεημοσύνης, διὰ τῆς ἀπολύσεως τοῦ γρεωφειλέτου καὶ τοῦ αἰγαλάθου.

ΣΥΜΜΙΚΤΑ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ.

Τὸ ἡλιακὸν σύστημα—ἡ ἀτμοσφαῖρα—τὸ ὑδρο—ποικιλία τῆς φύσεως—σοφία, δύναμις, καὶ ἀγαθότης τοῦ Δημιουργοῦ—ἡ ἐκ τῆς σπουδῆς τῶν ἐπιστημῶν ἡθικὴ ὡφέλεια.

Οἱ Πλανῆται, κατὰ τὸ ἀνάλογον ἔκαστου μέγεθος.

ΕΙΣ οἰονδήποτε μέρος τῆς κτίσεως καὶ ἀν στρέψωμεν τοὺς ὄφθαλμούς, εὐρίσκομεν δείγματα τῆς ἀπείρου δυνάμεως καὶ σοφίας τοῦ Δημιουργοῦ. Βλέπομεν τὴν γῆν, σφαιροειδὲς σῶμα, 8,000 μίλια τὴν διάμετρον, καὶ 25,000 τὴν περιφέρειαν, περιστρεφομένην ἐπὶ τοῦ ἑαυτῆς ἀξονος ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς εἰς εἰκοσιτέσσαρας ἥρας,—τούτεστιν ὑπὲρ τὰ 1000 μίλια τὴν ὥραν· καὶ συγχρόνως φεύγουσαν διὰ τῶν οὐρανῶν ἐπὶ τῆς τροχιαῖς αὐτῆς πρὸς 68,000 μίλια τὴν ὥραν! Βλέπομεν ἐξ ἄλλους ὄμοιούς πλανήτας στρεφομένους ταύτοτρόπως καὶ περὶ τοὺς ἑαυτῶν ἀξονας, καὶ περὶ τὸν ἥλιον,—τὸν Ἐρμῆν, τὸν Ἀφροδίτην, τὸν Ἀρην, τὸν Δία, τὸν Κρόνον, καὶ τὸν Ἐρσηλεον· τινὰς μὲν βραδύτερον, τινὰς δὲ ταχύτερον· βραδύτερον περὶ τὸν ἥλιον, κατ' ἀναλογίαν τῆς ἐκ τοῦ ἥλιου ἀποστάσεως*. Πρὸς τούτοις, ἀνακαλύπτομεν κινουμένους μεταξὺ τοῦ Ἀρεως καὶ τοῦ Διὸς τέσσαρας

* Ἐπειδὴ ἡ ἡμέραν ἡ ἡμερονύκτιον ὄνομαδέσθιμον τὸ διάστημα, καθ' ὃσον ἡ γῆ, (ἢ ἄλλος οἰονδήποτε πλανήτης,) περιστρέφεται ἐπὶ τοῦ ἑαυτῆς ἀξονος, ἐν τινάτον δὲ ἐτος τὸ διάστημα, καθ' ὃσον περιστρέφεται εἰς τὸν ἥλιον, ἐπέται δὲ οἱ πλανῆται, οἱ μᾶλλον ἀπομεμάρυσμένοι τοῦ ἥλιου, ἔχουσι βραχύτερα μὲν τὰ ἡμερονύκτια, μακρότερα δὲ τὰ ἔτη. Λόγου χάριν, δὲ Κρόνος, δ ἀπέχων τοῦ ἥλιου τοις ἔπειτας τοῦ ἥλιου μὲν ἔκαστομύρια μιλίων, ἔχει τοις δρῶν καὶ τοις λεπτῶν ἡμερονύκτιον, ἔτος δὲ τοις διόμηκης μὲν 29½ ἴδικα μας· ἡ Ἀφροδίτη, ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους, ἡ ἀπέχουσα τοῦ ἥλιου μόνον ἐξ ἔκαστομύρια μιλίων, ἔχει 23 δρῶν καὶ τοις λεπτῶν ἡμερονύκτιον, ἔτος δὲ την μηνῶν.

Ἡ Σελήνη, ὡς φαίνεται διὰ τηλεσκοπίου.

μικροτέρους πλανήτας, τὴν Δήμητρα, τὴν Παλλάδα, τὴν Ἡραν, καὶ τὴν Ἐστίαν, τοὺς ὄποίους θεωροῦσι τινὲς ὡς κλάσματα μεγάλου τινὸς πλανήτου. Τέσσαρες ἐκ τῶν ἑπτὰ πρώτων πλανητῶν ἔχουσι δορυφόρους ἢ σελήνας. ἢ Γῇ 1, ὁ Ζεύς 4, ὁ Κρόνος 7, καὶ ὁ Ἔρσηχελος 6. Ὁ Κρόνος, τοῦ ὄποίου τὸ μέγεθος εἶναι 1000 φορᾶς δοσον τὸ τῆς γῆς, ἔχει προσέτι δύο μεγίστους δακτυλίους πέριξ αὐτοῦ. Βλέπομεν δὲ κατὰ καιροὺς εἰς τὸ ἡμέτερον σύστημα καὶ ἄλλα σώματα πλέον ἀτάκτως κινούμενα, τοὺς κομήτας, ἐξ ὧν μόνον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ Χριστιανικοῦ ἔτους ἐφάνησαν 500. Εἰς τὸ κέντρον τούτων δλων κεῖται ὁ ἥλιος, διαχύνων ἀπανταχοῦ φῶς, θερμότητα, χρῶμα, καὶ κάλλος. Τὸ ἔνδοξον δὲ τοῦτο σώμα εἶναι 130 μυριάδας φορᾶς μεγαλύτερον τῆς γῆς, καὶ ἀπέχει αὐτῆς 95 ἑκατομμύρια μιλίων.

Ἡ ἡμετέρα σελήνη, ἡτις ἀφ' ὅλα τὰ οὐράνια σώματα εἶναι τὸ ἔγγυτατον εἰς ἡμᾶς, ἀπέχουσα μόνον 240 χιλιάδας μιλίων, στρέφεται περὶ τὴν γῆν εἰς 27 ἡμέρας καὶ ὀκτὼ ὥρας,—μολονότι ἡ περίοδος ἐκ μιᾶς εἰς ἄλλην νέαν σελήνην εἶναι περίπου 29 ἡμερῶν καὶ 12 ὥρων, —καὶ συνοδεύει τὴν γῆν εἰς τὴν περιφορὰν αὐτῆς κύκλῳ τοῦ ἥλιου. Εἶναι πολὺ μικροτέρα τῆς γῆς, οὐσα μόνον 2,180 μίλια κατὰ τὴν διάμετρον. ἔχει δὲ τὴν ἐπιφάνειαν πεποικιλμένην μὲν ὅρη, κοιλάδας, βράχους, καὶ πεδιάδας, κατὰ διαφόρους μορφὰς καὶ θέσεις. Αἱ μαύραι κηλίδες, τὰς ὄποιας ἐπ' αὐτῆς βλέπομεν, εἶναι τὰ χαμηλότερα μέρη· αἱ δὲ φωτειναὶ, τὰ ὑψηλότερα. —Τοιοῦτον καὶ τηλικοῦτον εἶναι τὸ ἡμέτερον ἥλιακὸν σύστημα, καὶ αὐτὸ μικρὸν καὶ ἀσήμαντον εἰς τὸ ἀχανὲς πέλαγος τῶν ἔργων τοῦ Παντοδυνάμου.

Ἡ γῆ αὕτη περικυκλοῦται ὑπὸ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑΣ, ἡτις ἔκτείνεται εἰς ὕψος 45 μιλίων περίπου, ἔχει δὲ τὸ

βάρος ἀνάλογον τῆς πρὸς τὴν γῆν ἔγγυτητος αὐτῆς. Ἐὰν ἀφηρεῖτο ἡ ἀτμοσφαῖρα ἀπὸ ἐν οἰονδήποτε μέρος τῆς οἰκουμένης, τὰ ἔκεισες ὄδατα, καταθλιβόμενα ὑπὸ τῆς βαρύτητος τοῦ πέριξ αὐτῶν ἀέρος, ἦθελον ἀνύψωθῆν εἰς τοὺς οὐρανούς. Ἐὰν ἀφηρεῖτο πανταχόθεν, τὰ πλειότερα ῥευστὰ ἦθελον μεταβληθῆν εἰς ἀτμὸν ὑπὸ τῆς ἥλιακῆς θερμότητος· τὰ ἐλαστικὰ ὑγρά, τὰ περιέχομενα εἰς τὰ ἀγγεῖα τῶν ἡμετέρων σωμάτων, καὶ εἰς τὰ τῶν ἄλλων ζώων, ἦθελον διαρρήξειν αὐτὰ, καὶ πανωλεθρία ἦθελον εἶσθαι τὸ ἀναπόφευκτον ἀποτίθεσμα. —Ο ἀήρ συνίσταται ἀπὸ ὁξυγόνου καὶ ἄξωτον, 79 μέρη ἄξωτου, καὶ 21 ὁξυγόνου. Ἐὰν τὸ ὁξυγόνον ἀφηρεῖτο, ζωὴ καὶ φῶς ἦθελον ἀμέσως λείψειν. Ἐὰν δὲ τὸ ἄξωτον ἀφηρεῖτο, τὸ ὁξυγόνον ἦθελε πυρπολήσειν εὐδὺς δόλακληρον τὴν φύσιν· ὅχι μόνον ξύλα, πνεύματα, καὶ καύσιμοι ὄλαι, ἦθελον ἀνάψειν, ἀλλὰ καὶ πέτραι, σίδηρος, καὶ ἄλλα μέταλλα, ἦθελον καῆ μὲν ἀπίστευτον ταχύτητα. Καὶ διάφορος ἀν ἡτον ἡ ἀναλογία τοῦ συνδυασμοῦ τῶν δύο τούτων ἀερίων, τὰ ἀποτελέσματα ἦθελον εἶσθαι ὀλέθρια. Ἡ ἐλαχίστη προσέτι αὔξησις ἡ ἐλάττωσις τῆς εἰς ἰδικῆς αὐτῶν βαρύτητος ἦθελεν ἐπιφέρειν ἀρρώστιας καὶ θανάτους. Ὁ ἀήρ, ὁ ὑφ' ἡμῶν καὶ ἄλλων ζώων ἐκπνεόμενος, σύγκειται ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἀπὸ ἄξωτον, τὸ ὄποιον ἐμπνεόμενον βλαπτεῖ παραπολύ· ὃν ὅμως ἐλαφρότερον τοῦ κοινοῦ ἀέρος, ἀναβαίνει ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῶν· ἀν ἡτον ὀλίγον τι βαρύτερον, ἦθελε σωρευθῆν εἰς τὰς κατοικίας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ταχέως θανατώσειν αὐτοὺς. —Ο ἀήρ καμπτεῖ καὶ θλᾶται ἀκτῖνας αἱ τοῦ ἥλιου· διεν γίνεται τὸ λυκανυγὲς καὶ τὸ κνέφας. —Εἶναι ἀχρωμάτις τοιοῦς· καὶ ἀν δὲν ἡτοιοῦτος, οὐδὲν τι ἄλλο ἦθελε βλέπεσθαι διακεχιρμένως. —Διαπορθμεύει τὰς ὄσμας καὶ τοὺς ἥχους. —Εἶναι κινητός· ἀν ὁ ἀήρ ἡτον ἀκίνητος, τὰ νέφη, ἀντὶ νὰ περιφέρωνται, ὡς τώρα, καὶ νὰ ποτίζωσι τὰ διάφορα μέρη τῆς γῆς, ἦθελον ἴστασθαι πάντοτε ὑπὲρ τῶν ὄδατων, ἐκ τῶν ὄποιων ἀναβαίνοντος· καὶ τινὲς μὲν τόποι ἦθελον μένειν αἰώνιας ἔηροι καὶ ἄκαρποι, εἰς ἄλλους δὲ ἦθελεν εἶσθαι ἀόρατος ὁ ἥλιος. Οἱ ἀτμοὶ, οἱ ἀνυψούμενοι ἀπὸ μαγειρεῖα καὶ ὄχετούς, δὲν ἦθελον ἀφαιρεῖσθαι, ἀλλὰ μένοντες ἦθελον γεννᾶν ἐπιθημικὰς νόσους καὶ θανάτους. Πλοιαὶ ιστιορόφα Ἠθελεν εἶσθαι τῶν ἀδυνάτων νὰ διαπλέωσι τὸ πέλαγος, καὶ τὰ ἔθνη δὲν ἦθελον ἔχει συγκοινωνίαν πρὸς ἄλληλα.

Τὸ γαῶρ ἔχει ὡσαύτως ἴδιότητας, αἵτινες μαρτυροῦσι τὴν σοφίαν καὶ ἀγαθότητα τοῦ Δημουργοῦ. Ἐὰν αὐτὸ δὲν ἐξητμίζετο, τὰ ἴματα ἡμῶν οὐδέποτε Ἠθελον στεγνόνειν· ἀτμοκίνητα πλοῖα, καὶ ἄλλαι ἀτμοκίνητοι μηχαναῖ, δὲν Ἠθελον ὑπάρχει· βροχὴ, χιῶν, ἡ χάλαζα, δὲν Ἠθελε πύπτει, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ γῆ ἀπαστα Ἠθελε ταχέως μεταβληθῆν εἰς κεκαυμένην ἐρημίαν. "Αν ἡτον ἀραιότερον ἡ πυκνότερον, τὰ ἐπακολουθήματα Ἠθελον εἶσθαι ἐπίσης ὀλέθρια. "Αν ἡτο πολὺ ἀραιότερον, τὰ φυτὰ δὲν Ἠθελον τρέ-

φεσθαι, τὰ πλοῖα δὲν ἡθελον ὑποβαστάξεσθαι, τὰ πλίον ἔλαφρά σώματα ἡθελον καταπονίζεσθαι, καὶ πᾶσα τακτικὴ συγκοινωνίκ μὲ μαχρυνὰ ἔθνη ἡθελε πάντειν. Ἐκ τοῦ ἀλλού μέρους, ἂν ἦτο πολὺ πυκνό τε ρον, τὰ πλοῖα τότε δὲν ἥδυναντο ν' ἀροτρεύωσι τὸν ὠκεανὸν, οὕτε τὰ δένδρα, φυτὰ, καὶ ἄνθη ν' ἀπορρόφασι τὴν πρὸς τροφὴν αὐτῶν ἀναγκαίαν ίχμάδα· καὶ ἡμεῖς ἡθέλομεν στερηθῆ τῶν ὥγειειν, ὅτας ἀπολαμβάνομεν τώρα ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ ὑγροῦ αὐτοῦ στοιχείου, καὶ ἀπολέσει τὴν ἀθώαν ἥδονὴν τῆς τοῦ φυτικοῦ κέσμου πεποιημένης θέας. "Αν τὸ ἵδωρ ἦτο πάντοτε στάσιμον, αἱ ἀκαθαρσίαι πολυανθρώπων πόλεων ἡθελον ἐπιστρέψεσθαι εἰς τρόπον ἐπιβλαβήστατον, ὁ ἀλλ ἡθελε πληροῦσθαι ἀπὸ σαπράς ἀναθυμάστεις, καὶ ὅλα τὰ τῶν φυτῶν εἶδη ἡθελον μαρανθῆναι. —Τὰ ρέυστα, δταν παγώσωσι, γίνονται εἰδικῆς βαρύτερα καὶ πυκνότερα· εἰς τὸ ἵδωρ μόνον ὑπάρχει ἐξαίρεσις· διότι αὐτὸς παγόνον, ἐκτείνεται, καὶ γίνεται εἰδικῆς ἐλαφρότερον. "Αν ἡ ἐξαίρεσις αὗτη δὲν ὑπῆρχεν, οἱ ποταμοὶ καὶ αἱ λίμναι ἡθελον παγώσει μέχρι τοῦ πυθμένος, καὶ τότε οὐδὲ αἱ τοῦ θερινοῦ ἡλίου θερμόταται ἀκτῖνες ἡθελον δυνηθῆ πλέον νὰ τὰ διαλίσωσιν. "Αλλ ἡ ἀπειρος σορία τοῦ Δημιουργοῦ, προϊδοῦσα ὅλα τὰ ἐκ τῶν νόμων τοτῶν τῆς φύσεως ἐνδεχόμενα ἀποτελέσματα, δραστηρίως ἐμπέδισε τοιαύτας συμφοράς, τὰ πάντα διατάξαται εἰς τρόπον, ὡστε νὰ ἐκπληρῶσι τοὺς εὐεργετικοὺς σκοπούς, διὰ τοὺς ὅποιους μόνους ἐπιθησαν. "Ανάγει νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς ἐξαποτλησι πηγὰς ἐν φάραγξιν· ἀναμέσον τῶν ὅρέων διελεύσονται ὕδατα· ποτιοῦται πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ· προσδέκονται ὄναργοι εἰς δίψαν αὐτῶν· ἐπ' αὐτὰ τὰ πετεινὰ τοῦ ούρανου κατασκηνώσει, ἐκ μέσου τῶν πετρῶν δώσουσι φωνήν· ποτίζει ὅρη ἐκ τῶν ὑπερῷων αὐτοῦ· ἀπὸ καρποῦ τῶν ἔργων αὐτοῦ χορτασθῆσται ἡ γῆ."

"Ας θεωρήσωμεν ἐπομένως τὴν εἰς πᾶν μέρος τοῦ ὑλικοῦ κέσμου μεγίστην ποικιλίαν, καθότι καὶ αὐτὴ τρανότατα διακρίττει τὴν σορίαν τοῦ Ὑψίστου.

"Αν ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς ἦτον ὁ μαλὴ ἀνευ ὅρέων καὶ κοιλάδων, ῥύακες καὶ ποταμοὶ δὲν ἡθελον ὑπάρχειν· καθότι τὰ ὕδατα δύους μόνον ἀπὸ ὑψηλοτέρων εἰς χαμηλοτέρους τόπους· καὶ ἀντὶ τῆς τερπνῆς καὶ μεγαλοπρεπούς ποικιλίας, ητις τώρα θέλγει πολλαχοῦ τὸ ὅμμα τοῦ ὁδοιπόρου, ἡ γῆ δὲν ἡθελε παριστάνειν εἰμὶ τὰς εὐρυχώρους μοναξίας τῶν Ἀραβικῶν ἐρήμων, ἡ τὴν νωθράν μονοτονίαν τοῦ ὠκεανοῦ.

"Απὸ τὴν ἔλλειψιν χρωμάτων ὁ ποία σύγχυσις ἡθελεν ἀκολουθήσειν! "Αντὶ, ὡς τώρα, μόλις ἀνοιγοτες τοὺς ὄφθαλμούς, νὰ διακρίνωμεν ἀντικείμενα, ὥχληρότατοι συλλογισμοὶ ἡθελον εἰσθαι ἀναγκαῖοι διὰ ν' ἀποφασίσωμεν τί τὸ τῆς ὄρασεως ἡμῶν ἀντικείμενον, βράχος ἡ καλλιεργημένος λόφος, ἀμμώδης ἔρημος ἡ γόνυμος χώρα· τίς ὁ βλεπόμενος ἀνθρώπος, στρατιώτης ἐν σολῇ ἡ βοσκὸς μὲ ἑορτάσιμον ἔνδυμα, νύμφη λαμ

προστολισμένη ἡ χήρα πενθηφοροῦσα.—Τὸ πῦρ ἡθελεν εἰσθαι ἀόρατον, καὶ πόσον συχνὰ ἡθέλομεν καίσθαι!—"Αν οἱ ἀγροὶ, αἱ πεδιάδες, καὶ τὰ ὅρη ἡσαν ἐσκεπασμένα μὲ κόκκινον ἀντὶ πρασίνου, πῶς ἡθελον μᾶς θαμβόνειν! "Αν ὁ κόσμος ἦτον ὅλος λευκός, πόσον ἀηδῆς μονοτονία· ἐὰν δὲ ἦτον ὅλος μαῦρος, παρεκτὸς τῆς ἀηδίας, ἡθελεν εἰσθαι καὶ φόβος. Πᾶν δι, τι θέλγει τὸ ὅμμα καὶ τὴν φαντασίαν χρεωστεῖ τὸ κάλλος αὐτοῦ εἰς τὴν ποικιλίαν τῶν χρωμάτων.

"Η διαφορὰ τῆς ἀνθρωπίνης φωνῆς καὶ τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου φαίνεται ὡσαύτως αἴτιον τῶν μεγίστων ἀγαθῶν, καὶ δεικνύει ἐναργέστατα τὴν ἀπειρονοσοφίαν καὶ ἀγαθότητα τοῦ Δημιουργοῦ. Καθὼς πίπτουσαι ῥανίδες ὄμοιάζουν, οὗτω καὶ οἱ ἀνθρώπων ὄμοιάζειν, ἐὰν ἡσαν γέννημα τύχης. Ήλας ἡθελε διακρίνεσθαι ὁ φίλος ἀπὸ τὸν ἔχθρον, ὁ ἀνὴρ ἀπὸ τὴν γυναικα, ἡ θυγάτηρ ἀπὸ τὴν σύζυγον; "Η τύχη είναι τυφλή, καὶ ὅλα τὰ ἔργα τῆς συγκεχυμένα. "Η τύχη ἐμπορεῖ νὰ γεννήσῃ μόνον χάρος· τάξις ὄμως ἀκριβεστάτη καὶ κάλλος ἐξαίσιον φαίνονται εἰς ὅλα τὰ ἔργα τῆς φύσεως.

Δύο ὅλλα παραδείγματα ποικιλίας θέλομεν ἀναφέρειν ὡς ἀποδεικτικὰ μάλιστα τῆς τοῦ Πλάστου δυνάμεως·—τὴν πληθὺν τῶν διαφόρων φυτῶν, καὶ τὴν πληθὺν τῶν διαφόρων ζώων· ἐκ τῶν πρώτων τὰ μέχρι τῆς σήμερον ἐγνωσμένα συμποτοῦνται εἰς 56,000 διάφορα εἶδη· τὰ δὲ ἄγνωστα φρονοῦσαι πολλοὶ ὅτι είναι πολὺ περισσότερα· ἐκ τῶν δευτέρων ἀνεκάλυψαν οἱ φυσικοὶ στορικοὶ 50,000 εἶδη, μὴ συμπεριλαμβανομένων χιλιάδων τινῶν, τὰ ὄποια, ζῶντα εἰς τὸν ἀέρα καὶ τὰ ὕδατα, είναι ἀφανῆ εἰς τὸ γυμνὸν ὅμμα. Παρατηρέον δὲ ἐνταῦθα ὅτι ἡ σχέσις, ἡ μεταξὺ τῆς ἐσωτερικῆς κατασκευῆς τῶν ζώων καὶ τῆς φύσεως τῶν φυτῶν,—ἀπὸ τὰ ὄποια τρέφονται τὰ πλειότερα ζῶα,—σαφῶς ἀποδεικνύει ὅτι εἰς Πλάστης ἐποίησεν ἀμφότερα, καὶ προστήμοσεν αὐτὰ εἰς ἄλληλα.

"Ο σκοπὸς καὶ ἡ καταλληλία, ἡ τάξις καὶ τὸ κάλλος, τὰ ὄποια θεωροῦμεν εἰς τὰ παμμεγέθη ἔργα τῆς φύσεως, γεννᾶσιν ἀνεξάλειπτον ἐντύπωσιν ὅτι ὑπάρχει Θεὸς πάνσοφος καὶ παντοδύναμος, καὶ παρακινοῦσιν ἡμᾶς νὰ ἐκφωνῶμεν,—“Μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, Κύρε, Θεὸς ὁ Παντοκράτωρ!” "Η γνῶσις, τὴν ὄποιαν ἔχει παντὸς πράγματος, καὶ τῆς καταλληλαῖς μέσων τινῶν εἰς τὸ νὰ παράγωσι τέλη τινὰ, φαίνεται ὅπου καὶ ἀν στρέψωμεν τοὺς ὄφθαλμούς. "Αλλοι τι ἐὰν δὲν ὑπῆρχε· τὸ ἀνθρώπινον σῶμα είναι ἀφ' ἐσαυτοῦ μνημεῖον αἰώνιον τῆς σορίας τοῦ Ὑψίστου. Τὴν δὲ παντοδύναμιαν αὐτοῦ μαρτυροῦσιν ἡ τῆς ὑλῆς ἀπειρος ποσότης, ἡ τῶν ούρωνίνων σωμάτων ἀκατανότος ταχυκινησία, καὶ ἡ τῶν αἰθερίων χωρῶν ἀτελεύτητος σχεδὸν ἔκτασις. "Η ἀγαθότης αὐτοῦ φαίνεται ἐκ τοῦ ὅτι τοῦ ἔθηκεν ἡμᾶς εἰς κόσμον, δησού τὰ πάντα εἰναι ποιημένα εἰς τρόπον, ὡστε φυσικῶς τείνουσιν εἰς τὸ προάγειν τὴν ἡμετέραν εὐδαιμονίαν. Πόσον ἀφθόνως διεπικόρπισε τὰς πηγὰς τῆς ἡδονῆς! ὑπεράνω ἡμῶν

εξίτεινε τὸ στερέωμα, ὅπου τὴν ἡμέραν βλέπομεν κάλλος, ποτὲ μὲν ἵλαρὸν, καθὼς ὅταν ὁ ἥλιος ὀνατέλλῃ ἡ δύη, καὶ ἡ ἀτμοσφαιρὰ εὐδιᾶ, ποτὲ δὲ φοβερὸν, καθὼς ἐν καιρῷ βροντῶν, ἀστραπῶν, ἀνεμοταραχῆς καὶ σκότους: τὴν δὲ νύκτα βλέπομεν τὴν σελήνην βασίζουσαν ἐν φωτὶ, καὶ δόξα καὶ μεγαλοπρέπεια ἀκτινοβολοῦνται ἀπὸ χιλιάδας καὶ μυριάδας κόσμων. Πέριξ ἡμῶν, τὸ ποικιλόχροον πρόσωπον τῆς φύσεως,—τὰ ἄνθη, οἱ Σάκμοι, τὰ δένδρα, οἱ μόνον κοσμοῦντα τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ πληροῦντα τὸν ἀέρα ἀπὸ τερπνᾶς εὐωδίας,—τὰ πτηνὰ, ἡσύχως τὴν ἀτμοσφαιρὰν διαπλέοντα, ἢ κελαδοῦντα εἰς τὰ δάση,—τὸ γαλήνιον πέλαγος, μὲ τοὺς ἰχθύς εὐφροσύνως ἐν αὐτῷ παίζοντας,—οἱ ποταμοὶ καὶ οἱ ῥύακες οἱ μεταξὺ τῶν λόφων ὑπὸ δένδρα ὑψηλά ρέοντες,—τὸ γλυκὺ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου,—αἱ ἡδοναὶ τῆς ἀφῆς, τῆς γεύσεως, τῆς μυώδους κινήσεως, καὶ τῆς ἐργασίας,—οἱ ἀναρίθμητοι καρποί, ἀπὸ τοὺς ὅποιους ἡ γῆ βρίσει,—αἱ ἐκ τῆς φυσικῆς στοργῆς καὶ φιλίας ἀγαλλιάσεις,—ταῦτα πάντα δεικνύουσι καὶ διαλαλοῦσιν ὅτι δὲ Θεὸς ἔκαμεν ἡμᾶς διὰ νὰ ἡμεδα εὐδαιμονες, καὶ ὅτι χαίρει μεταδίδων εὐδαιμονίαν. Καθότι αἱ περιστάσεις αὕτη δὲν εἶναι οὐσιω δᾶς ἀν αγκαῖαι εἰς τὴν ἡ παρέξιν ἡμῶν. *Ἀν ὁ Θεὸς δὲν ἐπεθύμει νὰ μᾶς καταστήσῃ εὐδαιμονας, πολλὰ τούτων ἥδυναντο νὰ λείπωσι.

Αἱ ἐπιστῆμαι σκοπὸν ἔχουσι τὴν φανέρωσιν τῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ, καὶ τῶν νόμων καὶ οὓς δέπει αὐτά: Ὅτεν ἡ σπουδὴ αὐτῶν εἶναι ὡφελιμωτάτη εἰς τὸν Χριστιανόν. Ὁπότε δὲ θεός εὐδόκησε νὰ δείξῃ τὸ κράτος αὐτοῦ εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας, ἔκαμε τὰ ὕδατα νὰ μεταβληθῶσιν εἰς αἷμα, παχὺ σκότος νὰ καλύψῃ τὴν γῆν, τὰ πρωτότοκα ν' ἀποθάνωσιν εἰς μίαν νύκτα, τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν νὰ ἔηρανθῇ, τὸ Σινὰ Ὄρος νὰ καπνίσῃ, καὶ φωνὰς, ἀστραπὰς καὶ νεφέλην γνοφώδη νὰ καταβάσιν ἐπ' αὐτοῦ,—τοιουτορόπως καθιστάνων διὰ πράξεων ὁρατὴν εἰς αὐτοὺς τὴν δύναμίν του· λέγεται δὲ ῥήτως ὅτι ἐποίησε ταῦτα διὰ νὰ φοβηθῶσι τὸν Κύριον, καὶ νὰ μὴν ἀμαρτάνωσιν. Εἰς ἡμᾶς δὲν παριστάνονται μὲν τοιαῦτα σημεῖα καὶ τέρατα· ἀλλ' ἡ ἐπιστήμη ἀνεκάλυψεν ἀλλὰ πλέον ἔμμονα δείγματα τῆς παντοδύναμίας τοῦ Ὑψίστου· γονεῖς δὲ καὶ διδάσκαλοι χρεωστοῦν νὰ διευθύνωσιν εἰς αὐτὰ τὴν προσοχὴν τέκνων καὶ μαθητῶν, ὅστε νὰ μανθάνωσι πόσον μέγας εἶναι δὲ Πλάστης, πόσον ἔξαρτῶνται ἀπ' αὐτοῦ, πόσον πρέπει νὰ σέβωνται αὐτὸν, καὶ πόσον χρεωστοῦν νὰ τρέμωσι τὴν δυσταρέσκειάν του.

ΘΩΙΚΟΙ ΣΠΙΑΣΜΟΙ.

ἘΔΑΝ τὰ μὲν τοῦ ἡμετέρου σώματος, ἀντὶ νὰ ὑπακούωσιν εἰς τὸ θέλημα τῆς κεφαλῆς, εἶχον ἔκαστον ἴδιον αὐτοῦ καὶ ἀνεξήρητον θέλημα, πόσον ἀγροστα ἥθελον καταντήσειν, ἢ, μᾶλλον, πόσον βλαχερά! Τοῦτο δὲ δῆλον ὅτι συμβαίνει κάποτε. Εἰς τινας ἀρδώστιας, λόγου χάριν, τὰ μὲν φαίνονται ὅτι ἀπειθοῦν εἰς τὸ πνεῦμα, καὶ φέ-

ρονται ὡς νὰ ἔκυρενωντο ἀπὸ ἴδιον αὐτῶν θέλημα. Αἱ συνέπειαι ὅμως τοιαύτης καταστάσεως εἴναι δεινόταται: οἱ ὁδόντες, ἐξάιρονται καὶ ὄρμητικῶς συγκλειόμενοι, σπαράττουσι τὴν γλώσσαν αἱ γεῖρες, ἀνυψούμεναι, τύπτουσι τὸ πρόσωπον καὶ ἄλλα μέλη τοῦ σώματος: οἱ πόδες δὲν ἐκπληροῦσι τὸ γρέος αὐτῶν καὶ τὸ σῶμα χαροκούλιεται, λυπηρὸν καὶ φρικτὸν θέαμα! Τὰ τοιαῦτα καλοῦνται σπασμοί. Ὕπαρχουσι δὲ σπασμοὶ οὐ μόνον εἰς τὸν φυσικὸν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ἡθικὸν κόσμον, καὶ συμβαίνουν ὅποταν τὸ θέλημα τοῦ ἀνθρώπου δὲν ὑποτάσσεται εἰς τὸ τοῦ Θεοῦ. Άν οἱ ἀνθρώποι ὅλοι ἐγκαρδίως ὑπῆκουον εἰς τὸ θέλημα τοῦ Ὑψίστου, ἥθελον συζῆν ἐν ἀρμονίᾳ καὶ ἀγάπη, καὶ, ὡς τὰ μέλη τοῦ ὑγιοῦς σώματος, ἥθελον καταγίνεσθαι εἰς τὸ πράττειν τὸ ἀγαθὸν καὶ μερικῶς ὡς πρὸς τὸν ἄλλον, καὶ γενικῶς πρὸς ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα: ἀλλὰ δὲν ὑποκλίνομεν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀντιθέτομεν τὰ ἴδια ἡμῶν θελήματα εἰς τὸ ἔκείνου. Ἐκ τούτου δὲ πρόεργονται σπασμοὶ φρικτότατοι, οἵτινες μυριάζουσιν, καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἔτι κινοῦσι, τὸ ἐν μέλος τοῦ μεγάλου τούτου σώματος κατὰ τὸν ἄλλον, καὶ οὐ μόνον ταράττουσιν, ἀλλὰ καὶ σχεδὸν ἐξαραντίουσι τὴν εἰρήνην τῆς κοινωνίας. Τί ἄλλο εἶναι οἱ πόλεμοι καὶ αἱ ἐπαναστάσεις, τί αἱ πειρατεῖαι, αἱ ληστεῖαι, καὶ οἱ φόνοι, παρὰ σπασμοὶ εἰς τὸν ἡθικὸν κόσμον, οἵτινες οὐδέποτε ἥθελον συμβῆν, ἀν τὸ θέλημα τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἀντετάσσετο εἰς τὸ τοῦ Θεοῦ; Πῶς δὲ νὰ παύσωσιν οἱ σπασμοὶ οὗτοι, πῶς νὰ ἐπικρατήσῃ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, καὶ ἐν ἀνθρώποις εὐδοκίᾳ, ἐνσώφ δὲν διάγομεν κατὰ τὸ νεῦμα τοῦ Ὑψίστου, ἐνσώφ τὸ θέλημα τοῦ οὐρανού ἡμῶν Πατρὸς δὲν γίνεται, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς;

ΠΕΡΙ ΠΡΟΩΡΟΥ ΣΠΟΥΔΗΣ.

ΤΑ ἀποτελέσματα τῆς σπουδῆς διεκφέρουσι κατὰ τὴν ἡλικίαν εἰς τὴν δόποιαν ἀρχήσῃ: πρόωρος οὖσα καὶ ὑπερβολική, βλάπτει τὰς δικαιοντικὰς δυνάμεις. Εἴδον τέκνα πνευματώδη κυριεύεντα ὑπὸ φιλολογικῆς μανίας ἀνυμόστου εἰς τὴν ἡλικίαν των, καὶ πρέβελεψα μετὰ λύπης τὴν τύχην ἡ δόποια τὰ περιέμενεν ὃσει τέρατα φαινόμενα τὴν ἀρχὴν, καταντῶσιν ἡλίθιας ἐπὶ τέλους. Τὴν παιδικὴν ἡλικίαν καθιερώσων ἡ φύσις εἰς τὴν ἀσκησιν τοῦ σώματος, καὶ δηλεῖ εἰς τὴν μελέτην, ήτις ἀδυνατίζει καὶ κωλύει τὴν αὔξησην του. Ἡ φύσις δὲν δύναται χωρὶς βλάπην νὰ ἐνεργῇ συγχρόνως δύο ταχείς ἀναπτύξεις. Ὁπόταν δὲνοῦς κλίνη εἰς τὸ αἰετόνειν παραπολὺ ταχέως, αἱ δυνάμεις αὐτοῦ ἀναπτύσσονται πρόωρα, καὶ τότε δὲ παις καταγίνεται εἰς τὴν σπουδὴν μὲ προσοχὴν ἀνάλογον τῆς ἀναπτύξεως ταύτης: ἀλλὰ τὸ σῶμα διπισθοδρομεῖ, ἐπειδὴ τὰ νεῦρα παύουσι τοῦ συνεισφέρειν εἰς τὸν σπουδήσυσιν αὐτοῦ· τὸ θῦμα ἀπαυδῆ, καὶ τέλος ἀποθνήσκει ἀπό τινα ἐπίθεουλον ἀσθένειαν. Οἱ γονεῖς καὶ οἱ διδάσκαλοι, δεῖσοι ἀπαιτοῦσι καὶ ἀνθαρέρνουσι τὴν βεβαισμένην ταύτην σπουδὴν, μεταχειρίζονται τοὺς μαθητὰς αὐτῶν ὡς τὰ φυτὰ οἱ κηπουροὶ ἐκεῖνοι, οἵτινες, προφαντὰ ἐπιθυμοῦντες, θυσιάζουσι μερικὰ ὃστε τὰ ἐπίλοιπα νὰ ἐκβάλλωσι πρόωρα καρποὺς καὶ ἀνθῆ, τὰ δποῖα πάντοτε εἶναι μᾶλλον διηγόρια, καὶ καθ' ὅλα ὑποδεέστερα τῶν θσα διηριμάζουσιν ἐν καιρῷ τῷ δέοντι.